

ZÁSADA MODROZELENÉ INFRASTRUKTURY

**HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU
- NEDÍLNÁ SOUČÁST MZI**

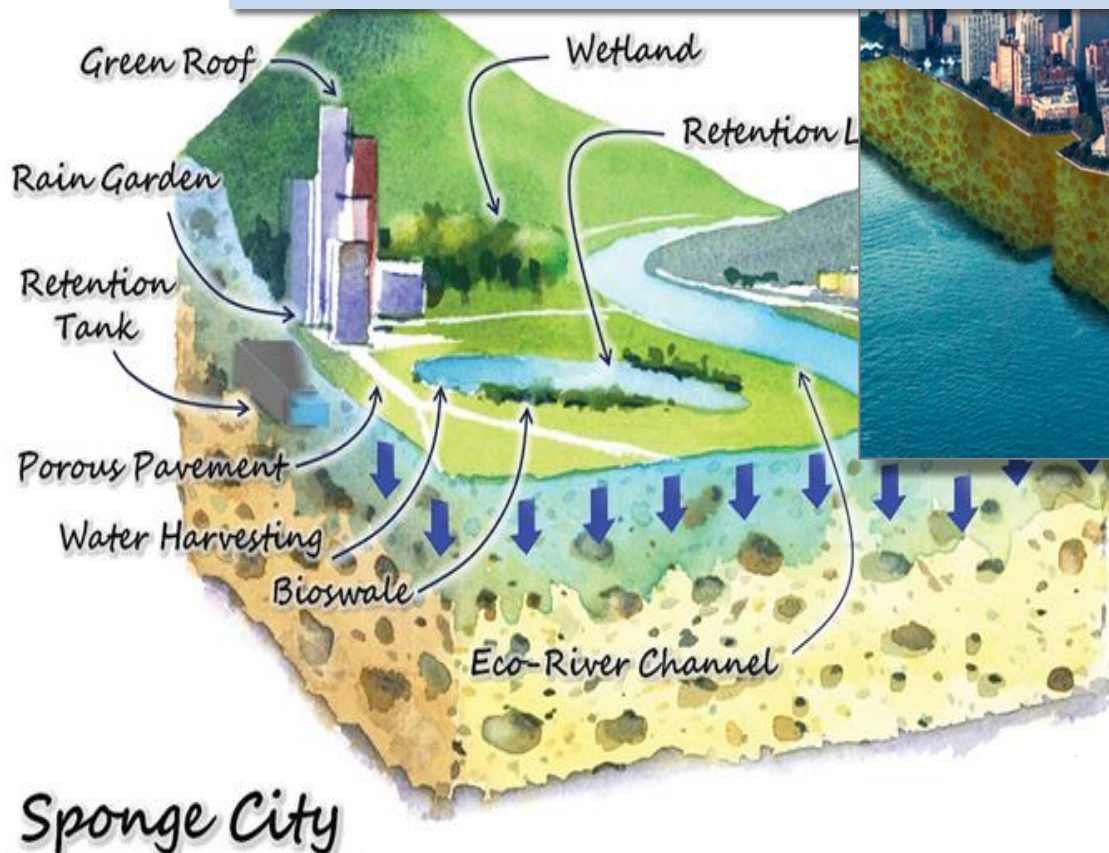

**Ing. Jiří Vítek
JV PROJEKT VH s.r.o.**

MĚSTO HOUBA

ZMĚNA VZTAHU K VODĚ

ADAPTACE
NA ZMĚNU KLIMATU
PROSTŘEDNICTVÍM
MODROZELENÉ
INFRASTRUKTURY

Funkce zeleně
dříve:

- estetické
- sociální
- rekreační

ZMĚNA VZTAHU K ZELENÍ

Funkce zeleně dnes:

- klimatická
(ochlazování,
vázání CO₂)
- ekonomická
(bioretence)
- ekologická
(biodiverzita)

ZELEŇ VE ŠPATNÉ KONDICI = NESCHOPNÁ CHRÁNIT MĚSTA

počítáme
s vodou

ZELEŇ VE ŠPATNÉ KONDICI = NESCHOPNÁ CHRÁNIT MĚSTA

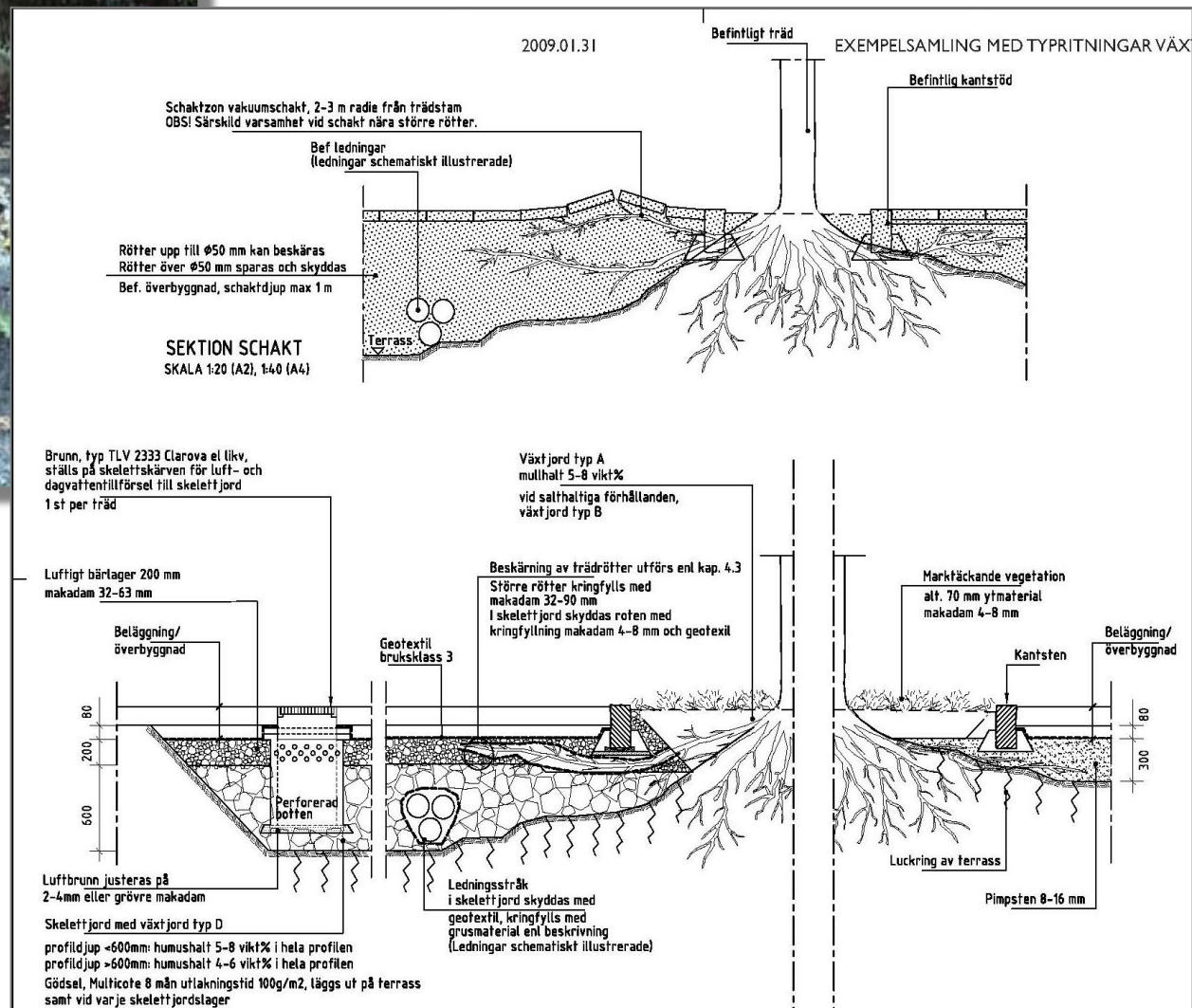
počítáme
s vodou

ZELEŇ VE ŠPATNÝCH PODMÍNKÁCH OHROŽUJE INŽENÝRSKÉ SÍTĚ

PODPORA INFILTRACE - zpřístupnění ZI vodě

PODPORA INFILTRACE - zpřístupnění ZI vodě

PODPORA INFILTRACE - zpřístupnění ZI vodě

PODPORA INFILTRACE - zpřístupnění ZI vodě

PODPORA INFILTRACE - zpřístupnění ZI vodě

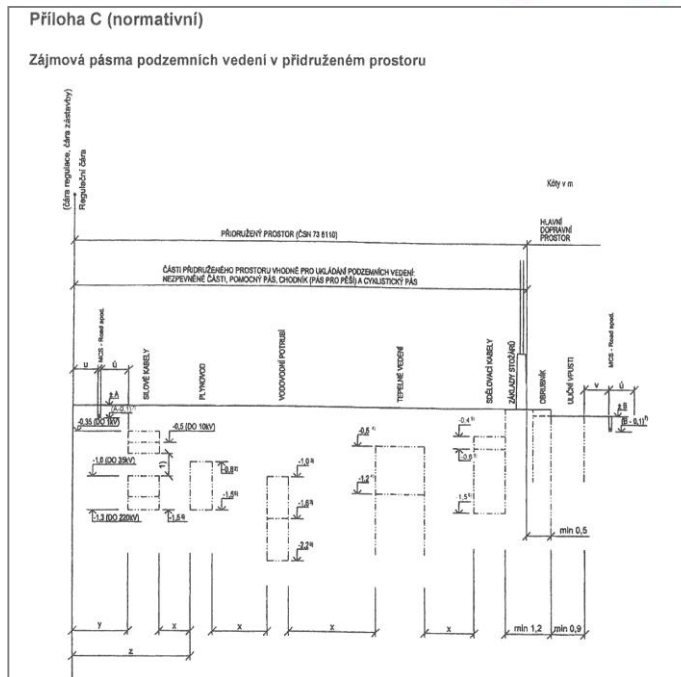
STARÉ PŘEDPISY IGNORUJÍ SOUČASNÉ POTŘEBY

Prostorové uspořádání sítí technického vybavení

v uličním profilu postrádá:

- povědomost o objektech k hospodaření s dešťovou vodou a zelení
- koordinaci mezi jednotlivými obory

ve stavebnictví

- setrvačnost v myšlení projektantů, státní správy, provozovatelů
- majitelé a provozovatelé nemají zkušenost a často mají obavy

ZDROJEM DRAHÝCH A PROBLEMATICKÝCH ŘEŠENÍ ...

počítáme

... JSOU LEVNÉ
A SNADNÉ NÁVRHY

Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu

Účel strategie

Snížení zranitelnosti hlavního města Prahy
kvalitní životní prostředí pro obyvatele města

Vize strategie

Zvýšení dlouhodobé odolnosti a snížení
změny klimatu postupnou realizací vhodných
ekosystémově založených opatření v
opářeními s cílem zabezpečit kvalitu života

Zásady pro rozvoj adaptací na změnu klimatu ve městě Brně: s využitím ekosystémově založených přístupů

Východiska pro zpracování
Strategie pro Brno 2050

Adaptační strategie statutárního města Ostravy na dopady a rizika vyplývající ze změny klimatu

Mgr. Kateřina Šebestová – Statutární město Ostrava

Mgr. Petr Birklen – EKOTOXA s.r.o.

OSTRAVA!!!

RADDIT
CONSULTING

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

STRATEGIE ... vyvolávají přehnaná očekávání, popisují:

- ... klima ve městech
- ... demografii
- ... obecné principy

Je potřeba účinného nástroje - koncepční dokument k implementaci MZI:

- ve kterém budou zkoordinovány právní a technické předpisy ČR
- který bude projednán se všemi dotčenými organizacemi a orgány
- který bude mít statut závazného dokumentu pro město a zajistí vymahatelnost systémových opatření MZI

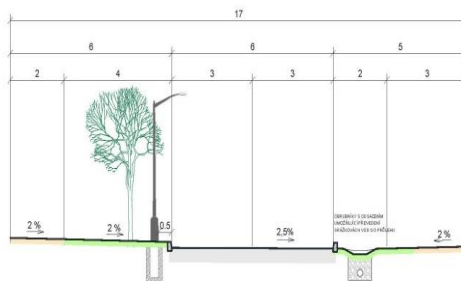
POŽADAVKY NA ŘEŠENÍ DEŠŤOVÝCH VOD PLZEŇ

METODICKÝ PODKLAD

APLIKACE PŘÍRODĚ BLÍZKÉHO HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU VE VEŘEJNÉM PROSTORU

06/2018

PLZEŇ, POŽADAVKY NA ŘEŠENÍ DEŠŤOVÝCH VOD

Obr. 13: Příčný řez obsluženou komunikací

Posouzení je provedeno na území o velikosti 0,75 ha, které je obsluženo obsluženou komunikací o šířce 17 m. Odvodnění je zajištěno příčným sklonem do průlehu vedeného po celé délce komunikace. Pro průleh je v příčném profilu vymezen 2 m široký pás. Tento pás může být doplněn šterkovou galerií s retenční funkcí, a z toho důvodu není možno do tohoto prostoru ukládat inženýrské sítě. Na konci bude průleh doplněn o zařízení pro regulaci odtoku a bezpečnostním přepadem zaústěným do vhodného recipienta. Tím může být stávající kanalizace, vodní tok nebo případně další průleh.

Povrchový odtok je stanoven racionální metodou na základě ČSN 75 6101 Stokové sítě a kanalizační přípojky. Jako návrhový déšť byl zvolen 15 minutový déšť o periodicitě 0,5 (1 x za 2 roky) o intenzitě 195,6 l/s/ha. (dle údajů meteorologické - ombrografické stanice Plzeň – Mikuška)

Výpočet redukováných ploch

typ plochy	odtokový součinitel ψ	odvodňovaná plocha S_p m ²	odvodňovaná plocha S_p ha	redukováná plocha S_{re} m ²
Asfaltové a betonové plochy	0,80	600	0,06	480
Dlažba s pískovými spárami	0,60	595	0,06	357
Zatrávněné plochy, pole	0,10	505	0,05	50,5
Celkem	0,52	1700	0,17	887,5

Výpočet odtoku

Součinitel odtoku	ψ	0,52
Plocha povodí	S_p	0,17 ha
Intenzita deště	q_i	195,6 l/s/ha

$$Q = \psi \cdot S_p \cdot q_i \quad Q = 17,4 \text{ l/s}$$

Celkový povrchový odtok z řešeného území je 17,4 l/s. Z kapacitního hlediska je průtočná kapacita průlehu dostatečná (kap. 5,5).

PLZEŇ, POŽADAVKY NA ŘEŠENÍ DEŠŤOVÝCH VOD

Odvodnění parkoviště pro osobní automobily pomocí systému průlehu.

Woodward Avenue/
Bridewell Avenue
Manteca, California, US

<http://www.sivswap.org/lidproject>

Možnost vyřešení přírodě blízkého opatření HDV ve veřejném prostoru.

Birchen Copice
Kidderminster, GB

www.robertbravassociates.co.uk/

Ukázka aplikace HDV ve stávající zástavbě.

Alma Road, London, GB

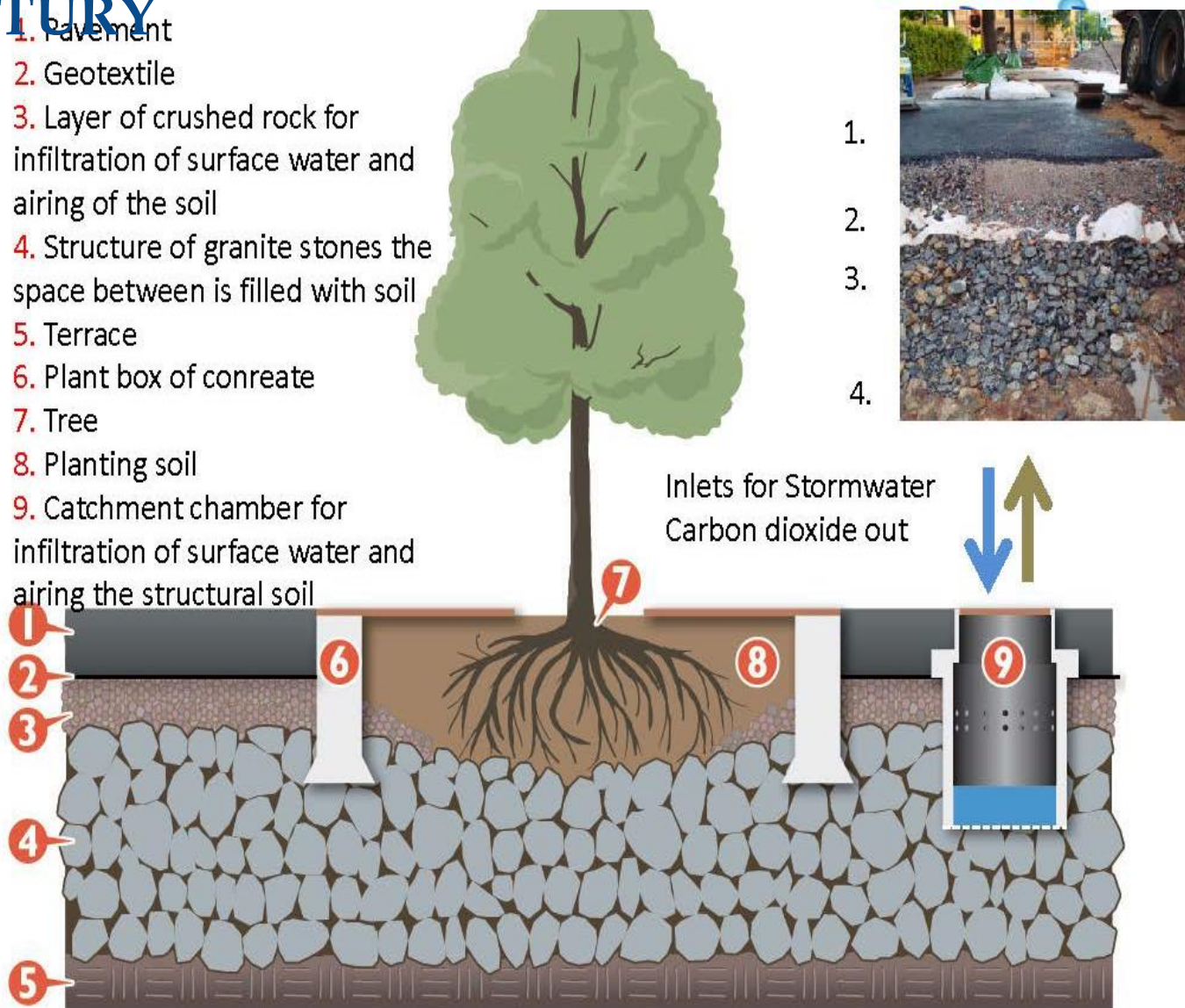
www.susdrain.org

SYSTÉMOVÉ ŘEŠENÍ MODROZELENÉ INFRASTRUKTURY V ULIČNÍM PROFILU

UKÁZKA JAK
VYTVOŘIT
DOBŘE
PODMÍNKY
PRO
PĚSTOVÁNÍ
STROMŮ A
ZÁROVEŇ
PRO PÉČI O
SRÁŽKOVOU
VODOU

1. Pavement
2. Geotextile
3. Layer of crushed rock for infiltration of surface water and airing of the soil
4. Structure of granite stones the space between is filled with soil
5. Terrace
6. Plant box of concrete
7. Tree
8. Planting soil
9. Catchment chamber for infiltration of surface water and airing the structural soil

Björn Embrén, Stockholm, Sweden

počítáme
s vodou

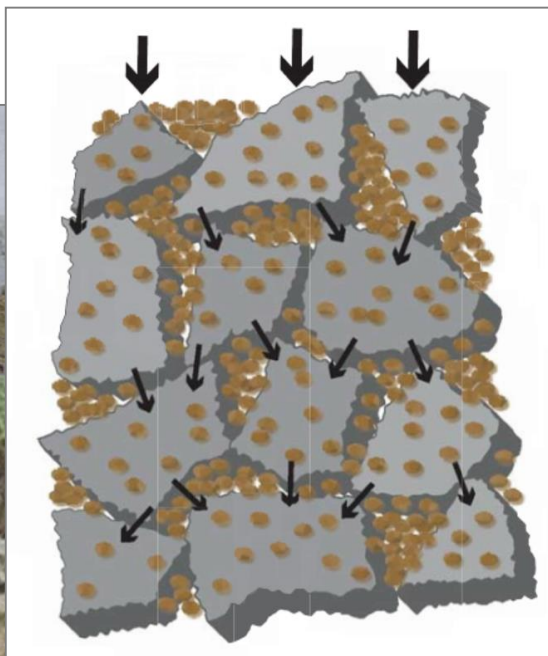
Björn Embrén, Stockholm, Sweden

konjklec
s.r.o.

Björn Embrén, Stockholm, Sweden

počítáme
s vodou

Björn Embrén, Stockholm, Sweden

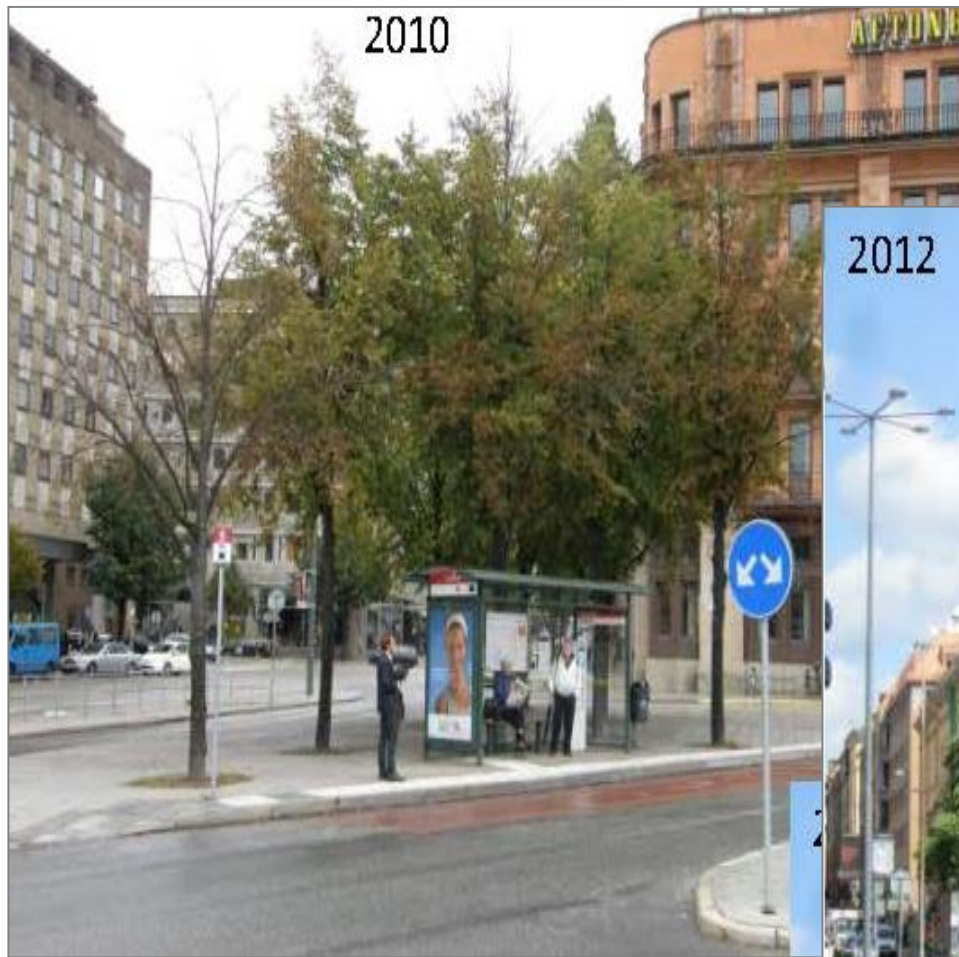

Björn Embrén, Street Department, Stockholm, Sweden

2010

2012

Björn Embrén, Street Department, Stockholm, Sweden

Björn Embrén, Stockholm, Sweden

v roce 2002

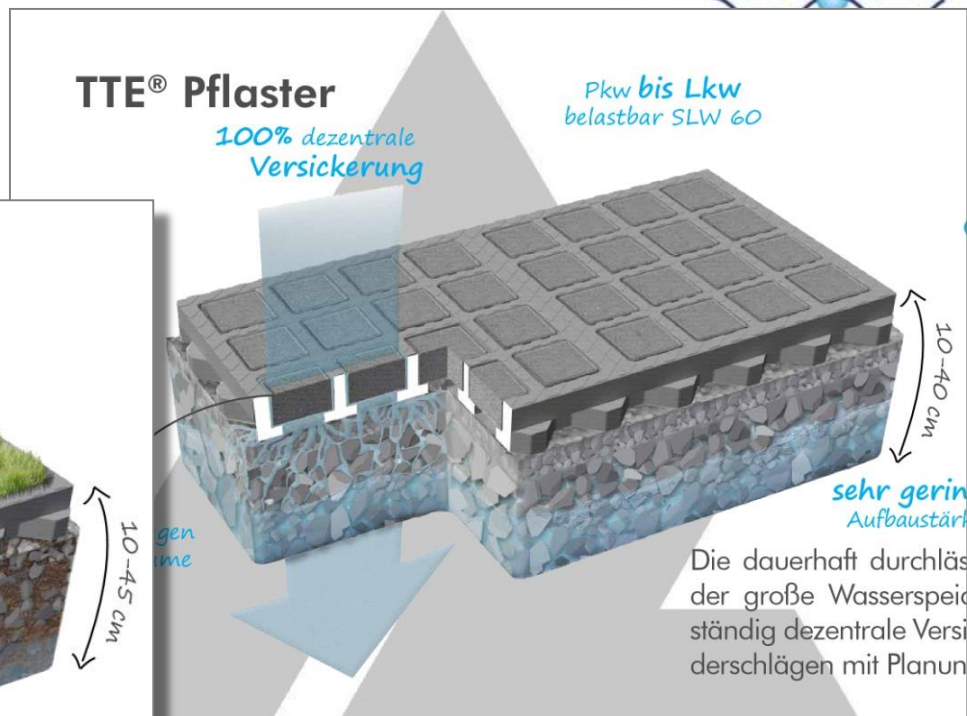
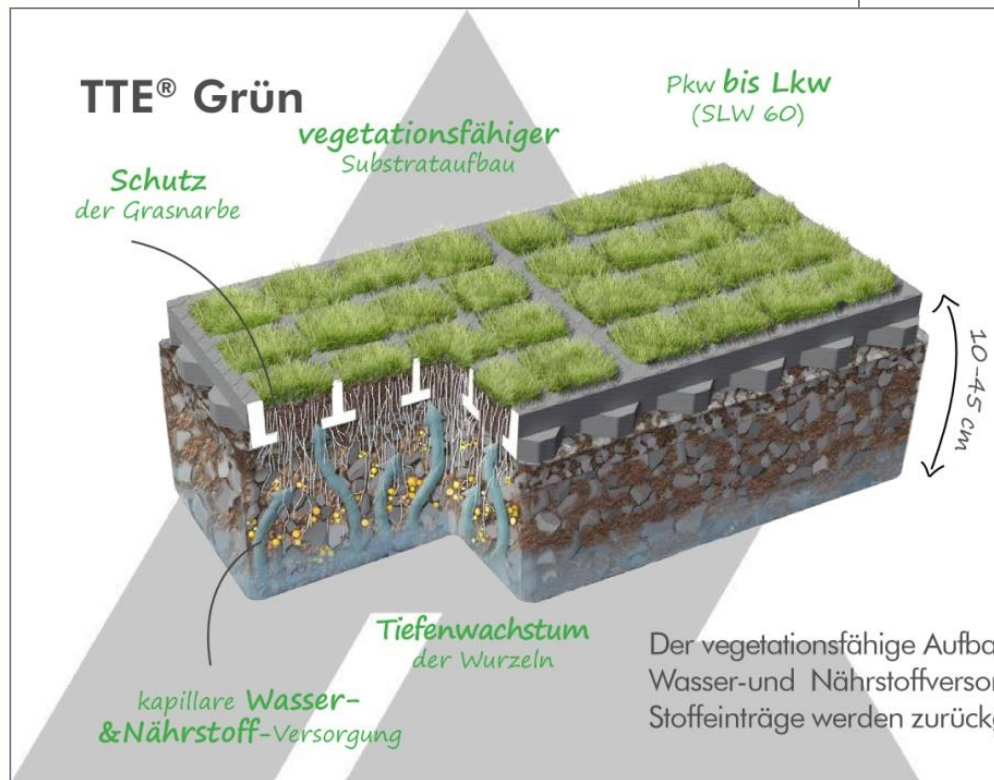
v roce 2013 po osazení do strukturální půdy

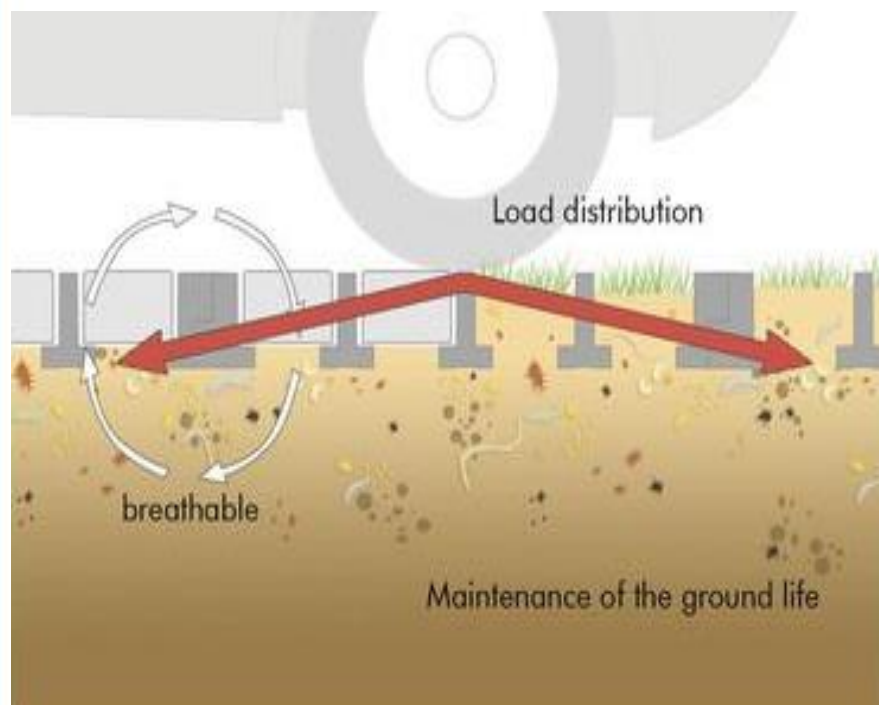
NOVÁ TECHNICKÁ ŘEŠENÍ - Panely TTE

počítáme
s vodou

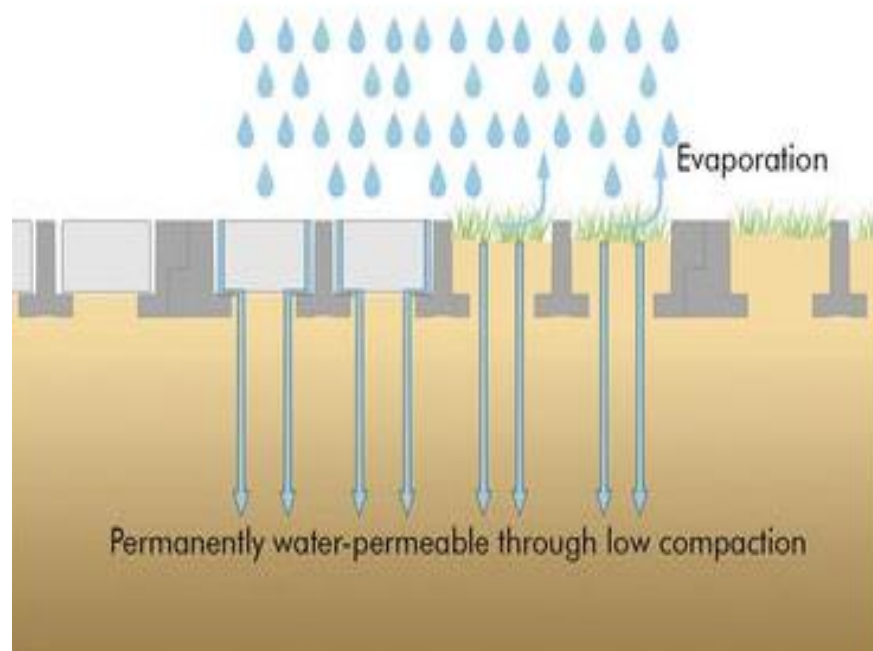
NOVÁ TECHNICKÁ ŘEŠENÍ - Panely TTE

Ochrana půdy

Systém rozložení zatížení TTE panelů snižuje požadavky na zatížitelnost a zhutnění podloží. Ekologicky cenná živá zóna půdy je zachována, je chráněna proti postupnému zhutňování a zem zůstává prodyšná.

Hydrologická bilance

Nízký stupeň zhutnění podkladu zajišťuje zadržení a úplný decentralizovaný průsak dešťové vody. Podle konstrukčního typu a propustnosti rostlé zeminy může být počítáno i s odtokem povrchové vody z dalších dopravních ploch.

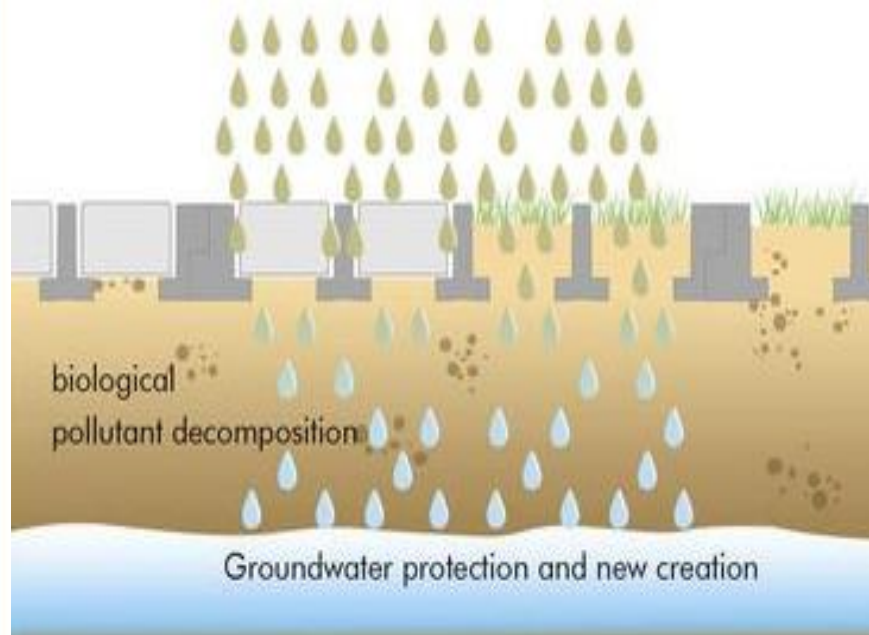

NOVÁ TECHNICKÁ ŘEŠENÍ - Panely TTE

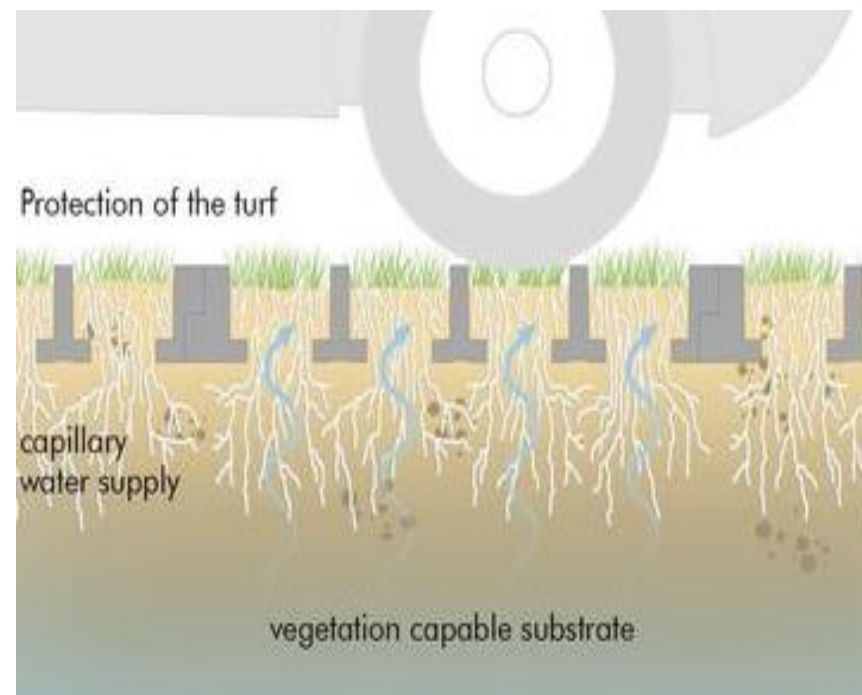

Ochrana podzemní vody

Znečištěné srážkové vody z dopravních ploch jsou předčištěny ve vegetační podkladní vrstvě. Tímto způsobem TTE panely chrání podzemní vody před znečišťujícími látkami na stejném principu jako zatravněný průleh.

Potenciál vegetace

TTE chrání substrát a trávník před smykovými silami a zhutněním. Přímé propojení vegetace s podkladem bez přetržení kapilár umožňuje optimální zásobování vodou a živinami a hluboké prokořenění.

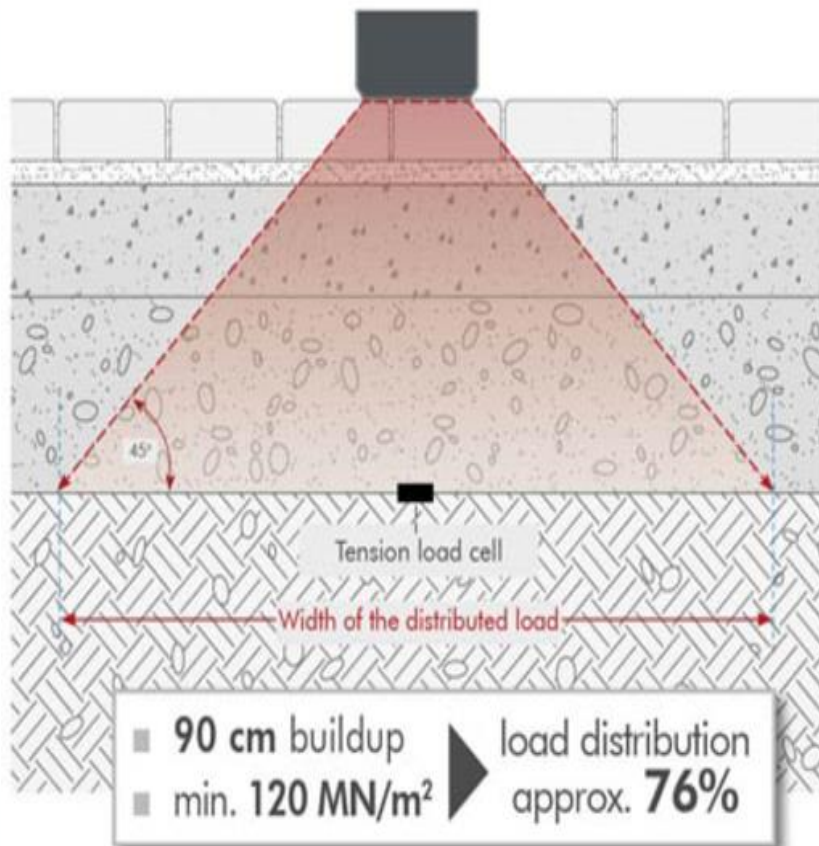

TTE panely – úspora materiálu

Konvenční řešení

Conventional construction principle

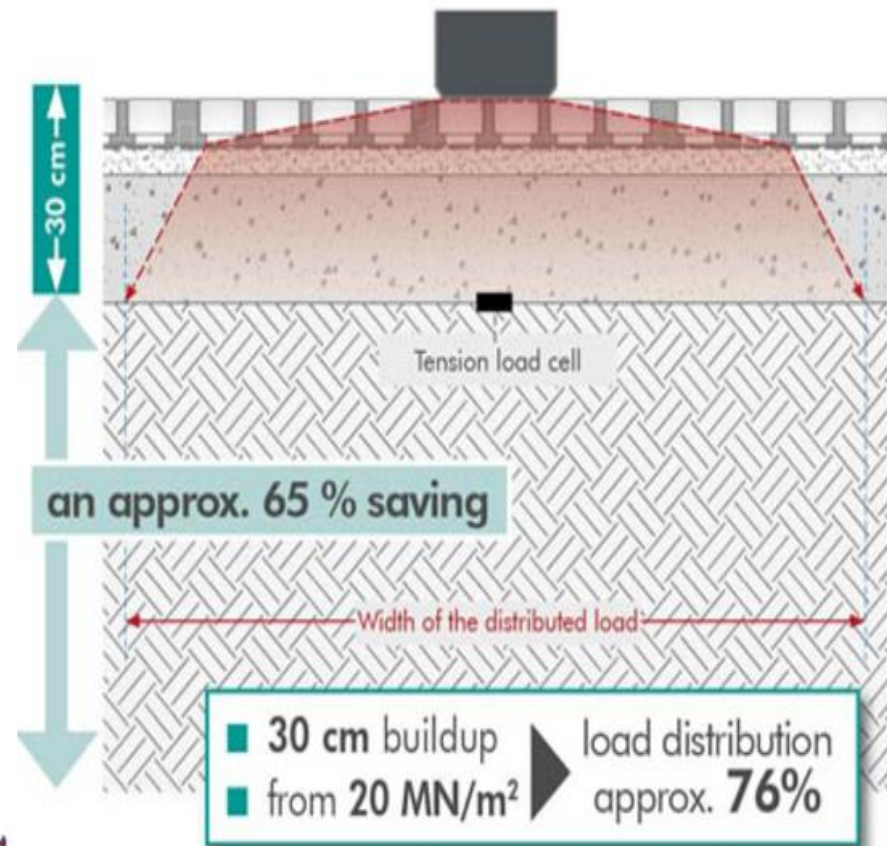
RSIO Bk 0,3 / BKL V/VI

TTE panely – konstrukce typ 2

TTE® construction principle 2

for occasional heavy goods traffic (40 t)

TTE panely – úspora financí

Konvenční řešení

KONVENČNÍ konstrukce

RSIO Bk 0,3 / BKL V/VI

NÁKLADY NA VÝSTAVBU

1. Výkop cca. 60 cm (v případě neúnosného podloží)
  2. Odvodňovací zařízení a výstavba kanalizace
  3. Úprava základové spáry
  4. Zhutnění $\geq 45 \text{ MN/m}^2$
  5. Vytyčení hranic (obruby)
  6. Nezámrzná vrstva a postupné hutnění podkladní vrstvy po cca. 50 cm s vysokým stupněm hutnění
  7. Vytvoření ložné vrstvy
  8. Vytvoření krycí vrstvy
- + S největší pravděpodobností předčištění srážkové vody
+ S největší pravděpodobností konstrukce pro výsadbu

€

FUNKCE

1. Zachycení a absorbování dopravního zatížení

TTE panely – konstrukce typ 2

TTE konstrukce

TTE konstrukční typ 2

Krátká doba
výstavby

Nížší celkové
náklady

€

NÁKLADY NA VÝSTAVBU

1. Výkop cca. 30 cm
2. Úprava základové spáry ($\geq 10 \text{ MN/m}^2$)
3. Vytyčení hranic (obruby - protější strany)
6. Vytvoření podkladní vrstvy cca 20 cm s nízkým stupněm hutnění ($\geq 20 \text{ MN/m}^2$)
7. Vytvoření ložné vrstvy
8. Položení TTE panelů s příslušným typem výplně (20 m²/hod)

Více
funkcí

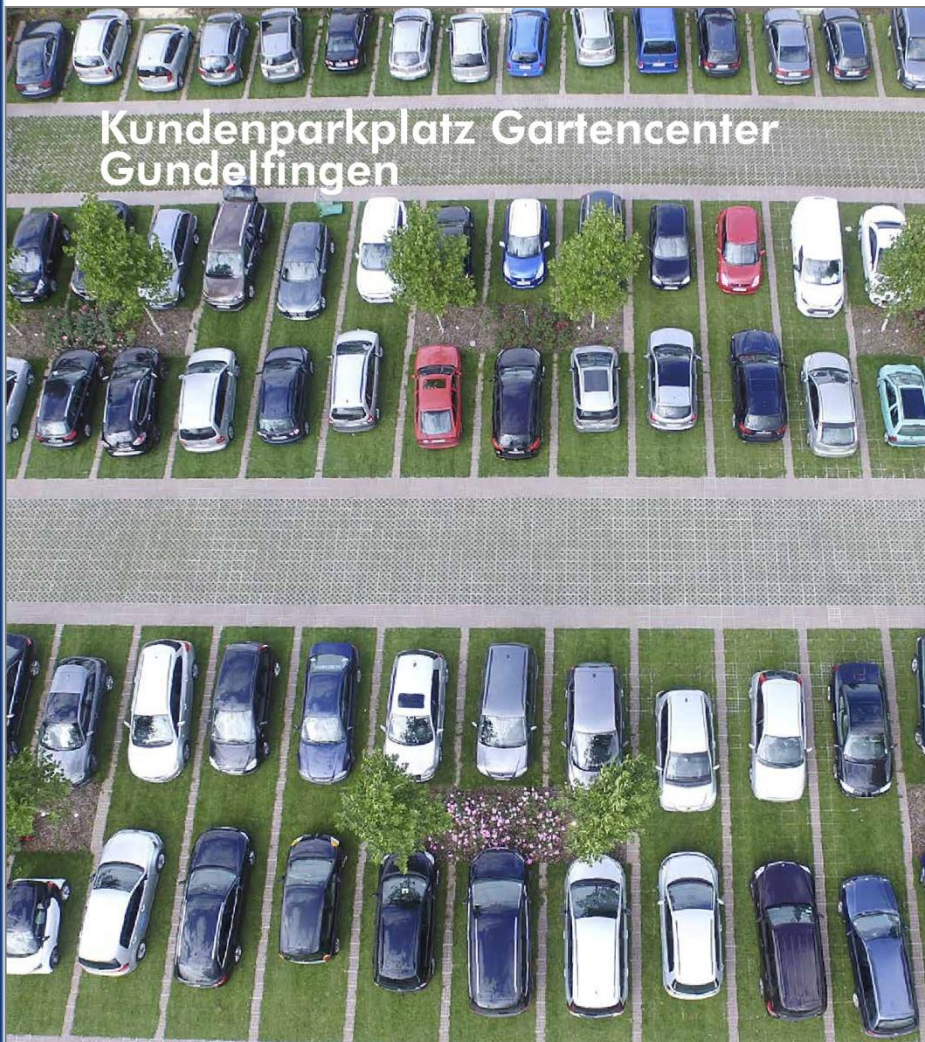
FUNKCE

1. Zachycení a absorbování dopravního zatížení
2. Decentralizovaný systém odvodnění (není nutná instalace odvodnění a kanalizace)
3. Předčištění srážkové vody
4. Systém může současně fungovat jako ochrana kořenů
5. Ochrana půdy a ekologie

TTE panely – příklady realizací

TTE panely – příklady realizací

počítáme
s vodou

Feuerwehruzufahrten und Gehwege
Wohnbebauung FR

TTE panely – příklady realizací

TTE panely – příklady realizací

Temporäre Baustraße als Wurzelschutz
München

TTE panely – příklady realizací

počítáme
s vodou

konjlec
PRODUKCE

www.pocitamesvodou.cz

ADAPTACE NA ZMĚNU KLIMATU PROSTŘEDNICTVÍM MODROZELENÉ INFRASTRUKTURY

**ADAPTACE MĚST NA ZMĚNU KLIMATU STOJÍ
NA APLIKACI PRINCIPŮ UDRŽITELNÉHO
ROZVOJE**

**PODSTATOU ADAPTACE JSOU
PREVENCE PROTI ZÁPLAVÁM A PROTI SUCHU**

**OBĚ PREVENCE ŘEŠÍ MODROZELENÁ
INFRASTRUKTURA**

MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA JE SYSTÉM

**SYSTÉM LZE ZAVÉST POUZE
SYSTÉMOVÝMI OPATŘENÍMI**

**SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ JSOU SOUČÁSTÍ
KONCEPCE - PLÁNU, KTERÝ STOJÍ NA
ZNALOSTI DETAILŮ**

PLÁN ADAPTACE NA ZMĚNU KLIMATU PROSTŘEDNICTVÍM MODROZELENÉ INFRASTRUKTURY (Plán)

obsah:

- A. Koncepce hospodaření s dešťovou vodou
- B. Stanovení a vyhodnocení požadované míry bezpečnosti
- C. Městské stavební standardy integrované s MZI
- D. Adaptační indikátory MZI
- E. Medická příručka pro aplikaci MZI

A. Koncepce hospodaření s dešťovou vodou

Principy HDV lze účinně aplikovat pouze systémově

- Zadržování srážek je nutné vnímat jako systémové opatření a pro jeho zavedení je nutné předjednat ve městě podmínky

Zavedení tohoto univerzálního systému je nutné aplikovat se znalostí konkrétních podmínek

- Stávající zástavba - potenciál k zadržování srážek
- Novostavby – pravidla pro zadržování srážek podle podmínek v území

B. Stanovení a vyhodnocení požadované míry bezpečnosti

Simulace srážkoodtokového děje dle principů HDV ukáže účinnost opatření na stokové síti

- Systémová opatření HDV na stokových sítích je potřeba zadat do MM a vyhodnotit jejich účinnost ve stávající zástavbě i to jak se projeví rozšiřování města o novostavby s HDV

Historické řady dešťů je nutné doplnit předpokládaným vývojem klimatu

- Pro nastavení míry bezpečnosti/ohrožení je důležitá prognóza klimatu

C. Městské stavební standardy (MSS) integrované s MZI

MSS koordinují právní i technické předpisy a obsahují:

- a. Popis principů,
- b. Analýza území města pro aplikaci MZI,
- c. Katalog opatření MZI dle koordinace MZI s ostatními stavebními obory,
- d. Příklady aplikace MZI

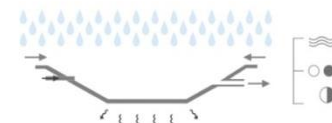
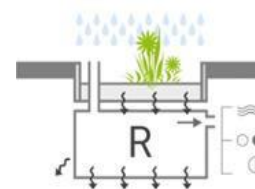
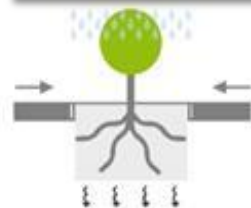
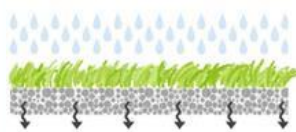
Projednání MSS se všemi dotčenými orgány a organizacemi nastaví **jednotný přístup pro výstavbu** na katastru města

MSS by měly směřovat k **nastavení měřítka účinnosti MZI:**

- adaptačním indikátorům - indexům MZI a mapě indexů MZI

Městské stavební standardy

- Katalogem opatření MZI

Brno, Kohoutovice - bazén, investor: JMC Brno Kohoutovice, projektant bazénu: K4 a.s., projektant odvodnění: IV PROJEKT V.H.s.r.o.
(foto: Ing. Jiří Vitek, 05/2010)

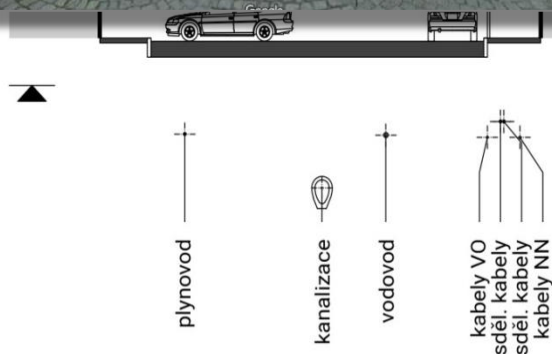
Městské stavební standardy - Příklad aplikace MZI

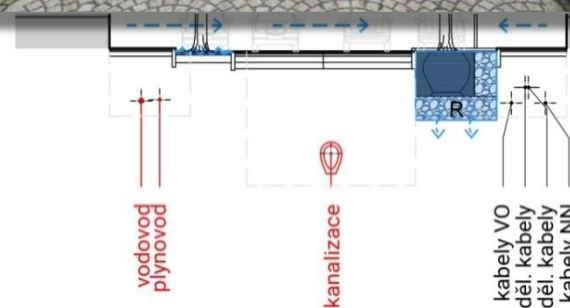
současnost

ul. Prášková

výhled

Ulice bez zeleně a schopnosti
zadržovat srážkovou vodu

Příklad aplikace MZI
- koordinace s šedou infrastrukturou

www.pocitamesvodou.cz

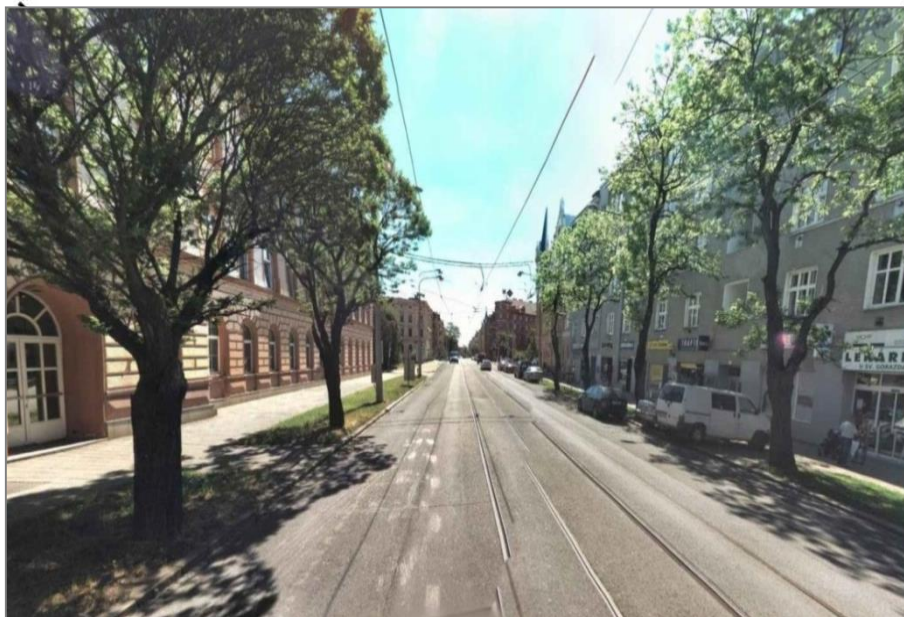
Městské stavební standardy - Příklad aplikace MZI

ul. Masarykova

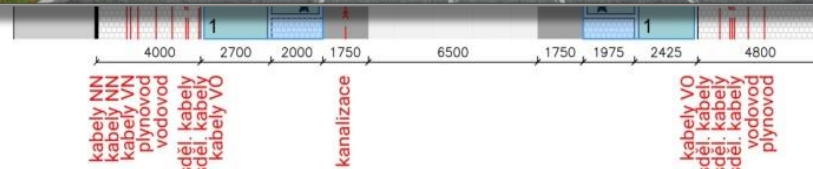
současnost

výhled

kabely NN
kabely VN
kabely NN
sděl. kabely
vodovod
analizace
plynovod
sděl. kabely
kabely VO

kabely VO
vodovod
plynovod
sděl. kabely
sděl. kabely
sděl. kabely

**Příklad vyhodnocení potenciálu a aplikace MZI
- podmínkou je koordinace s ostatní infrastrukturou**

D. Adaptační indikátory MZI

Jak se dozvíme účinnost opatření MZI?

- index MZI (i_{MZI}) - vyjádření evapotranspirační efektivity zeleně a účinnosti HDV
- mapa i_{MZI} - nastavení min. efektu MZI podle typu zástavby - každá ulice bude mít svůj min. i_{MZI}
- vyhodnocování účinnosti MZI - podklad pro smart city

Index modrozelené infrastruktury (i_{MZI})		
<i>typ povrchu</i>	i_{MZI}	<i>aplikace, konstrukce, materiál</i>
nepropustné zpevněné plochy	0,0	vozovky a chodníky z živice, betonu, vyspárované dlažby nebo v betonovém loži
zpevněná plocha s polopropustným krytem umožňující částečné vsakování	0,1	dlažba na štěrkovém loži, mlatové povrchy, MZK
zpevněná plocha s propustným krytem	0,3	propustné asfalty, dlažba se širokou spárou
propustné nezpevněné plochy bez rostlinného krytu	0,4	propustné dlažby, štěrkové a pískové povrchy
plocha se souvislým porostem zeleně, kde není možné přímé spojení s hlubší vrstvou půdy, s vegetační vrstvou zeminy do 300 mm	0,5	zeleň na střešní konstrukci podzemních objektů (např. podzemní parkoviště)

E. Medická příručka pro aplikaci MZI

Když už víme, co chceme a existuje politická vůle, je velmi důležité, aby měli aktéři po ruce nástroj pro účinné zavádění opatření MZI

- metodika umožňuje státní správě pochopit podstatu a smysl MZI a jak by se na její zavádění měli připravit
- metodika pomáhá efektivně postupovat při schvalování, povolování a kolaudování staveb, přebírat stavby do užívání v potřebné kvalitě,
- metodika pomáhá nastavit provozní smlouvy s provozovateli, plánovací smlouvy mezi majiteli infrastruktury a developery

Město se na zadání Plánu musí připravit

Město si musí udělat jasno v tom:

- jak zajistit závaznost a vymahatelnost Plánu?
- jaké bude složení týmu zpracovatele? (specialisté klíčových oborů)
- kdo bude zastupovat objednatele? (procesu projednávání se musí účastnit pověření reprezentanti města)
- kolik kvalitní Plán stojí?
- podle čeho vybrat zhotovitele? (důležitější je důvěra v jeho schopnosti - reference, než pořizovací cena Plánu)

*Sdružení pro modrozelenou
infrastrukturu
firem*

*JV PROJEKT VH s.r.o.
& Treewalker s.r.o.*

*Děkuji za pozornost
Jiří Vítek*

www.jvprojektvh.cz